

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA

Z EDUKACJI ZDROWOTNEJ

W LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Przedmiotowy System Oceniania z edukacji zdrowotnej został opracowany w oparciu o:
 - obowiązujące przepisy prawa oświatowego dotyczące oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów;
 - podstawę programową kształcenia ogólnego w zakresie edukacji zdrowotnej;
 - statut szkoły;
 - program nauczania edukacji zdrowotnej realizowany w szkole.
 2. Przedmiotowy System Oceniania określa:
 - 1) cele i zasady oceniania;
 - 2) formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów;
 - 3) kryteria oceniania;
 - 4) zasady ustalania ocen klasyfikacyjnych;
 - 5) zasady poprawiania ocen;
 - 6) warunki i sposób przekazywania informacji uczniom oraz rodzicom/prawnym opiekunom;
 - 7) wymagania edukacyjne na poszczególne oceny.
 3. Ocenianie osiągnięć ucznia odbywa się zgodnie z zasadami określonymi w statucie szkoły.
 4. Edukacja zdrowotna ma charakter interdyscyplinarny i praktyczny. Jej celem jest wyposażenie ucznia w wiedzę, umiejętności i postawy umożliwiające świadome i odpowiedzialne dbanie o zdrowie własne oraz innych osób.
 5. Edukacja zdrowotna obejmuje zdrowie w wymiarze fizycznym, psychicznym, społecznym, środowiskowym i cyfrowym. Przedmiot rozwija również umiejętność podejmowania świadomych decyzji dotyczących zdrowia, krytycznego korzystania z informacji oraz reagowania na zagrożenia zdrowotne.
-

II. CELE OCENIANIA

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia ma na celu:

1. Informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.
 2. Udzielanie uczniowi informacji zwrotnej dotyczącej jego mocnych stron oraz obszarów wymagających dalszej pracy.
 3. Motywowanie ucznia do rozwijania wiedzy, umiejętności i kompetencji związanych z dbałością o zdrowie.
 4. Wspieranie ucznia w samodzielnym planowaniu własnego rozwoju i podejmowaniu odpowiedzialnych decyzji dotyczących zdrowia.
 5. Kształtowanie odpowiedzialności za własne zdrowie oraz zdrowie innych osób.
 6. Rozwijanie umiejętności:
 - krytycznego myślenia;
 - podejmowania decyzji;
 - rozwiązywania problemów;
 - komunikowania się;
 - współpracy;
 - argumentowania;
 - rozpoznawania wiarygodnych źródeł informacji;
 - reagowania w sytuacjach zagrożenia zdrowia.
 7. Dostarczanie rodzicom/prawnym opiekunom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i szczególnych uzdolnieniach ucznia.
 8. Umożliwienie nauczycielowi doskonalenia organizacji procesu dydaktycznego.
-

III. OBSZARY TEMATYCZNE EDUKACJI ZDROWOTNEJ

W ramach edukacji zdrowotnej realizowane są w szczególności następujące obszary:

1. **Wartości i postawy** – odpowiedzialność za własne zdrowie, szacunek do siebie i innych, empatia, tolerancja, podejmowanie odpowiedzialnych decyzji.
2. **Zdrowie fizyczne** – podstawowe zasady dbałości o organizm, higiena, profilaktyka chorób, zdrowie i bezpieczeństwo.
3. **Aktywność fizyczna** – znaczenie ruchu dla zdrowia fizycznego i psychicznego, planowanie aktywności fizycznej oraz przeciwdziałanie siedzącemu trybowi życia.
4. **Odżywianie** – zasady prawidłowego żywienia, bilans energetyczny, czytanie etykiet, ocena wiarygodności informacji żywieniowych, profilaktyka chorób dietozależnych.

5. **Zdrowie psychiczne** – emocje, stres, odporność psychiczna, dobrostan, samoocena, sposoby poszukiwania pomocy i przeciwdziałanie kryzysom.
 6. **Zdrowie społeczne** – relacje interpersonalne, komunikacja, empatia, asertywność, rozwiązywanie konfliktów, przeciwdziałanie przemocy i wykluczeniu.
 7. **Zdrowie środowiskowe** – wpływ środowiska na zdrowie człowieka, jakość powietrza i wody, hałas, klimat, warunki życia i odpowiedzialność za środowisko.
 8. **Internet i profilaktyka uzależnień** – bezpieczne korzystanie z technologii, higiena cyfrowa, cyberprzemoc, uzależnienia behawioralne oraz profilaktyka uzależnień od substancji psychoaktywnych.
 9. **System ochrony zdrowia** – korzystanie ze świadczeń zdrowotnych, profilaktyka, prawa pacjenta, podstawowe zasady funkcjonowania systemu ochrony zdrowia oraz korzystanie z wiarygodnych źródeł informacji.
-

IV. ZASADY OGÓLNE

1. Ocenianie jest jawne dla ucznia oraz jego rodziców/prawnych opiekunów.
2. Nauczyciel na początku roku szkolnego informuje uczniów o:
 - wymaganiach edukacyjnych;
 - sposobach sprawdzania osiągnięć;
 - zasadach oceniania;
 - kryteriach ocen;
 - warunkach i trybie uzyskania oceny wyższej niż przewidywana.
3. Oceny są uzasadniane przez nauczyciela.
4. W przypadku odpowiedzi ustnej nauczyciel przekazuje uczniowi informację o stopniu opanowania materiału oraz wskazuje elementy wymagające poprawy.
5. Na wniosek ucznia lub rodzica/prawnego opiekuna nauczyciel udostępnia uzasadnienie oceny zgodnie z zasadami określonymi w statucie szkoły.
6. Sprawdzone prace pisemne są udostępniane uczniowi oraz rodzicom/prawnym opiekunom na zasadach określonych w statucie szkoły.
7. Ocenianie powinno uwzględniać indywidualne możliwości psychofizyczne i edukacyjne ucznia.
8. Przy ocenianiu nie ocenia się osobistych przekonań ucznia, jego sytuacji rodzinnej, zdrowotnej ani prywatnych doświadczeń.

9. W przypadku tematów dotyczących zdrowia psychicznego, seksualnego, uzależnień, relacji i innych zagadnień osobistych uczniów nie jest zobowiązany do ujawniania prywatnych informacji dotyczących siebie lub swojej rodziny.
 10. Ocenie podlega przede wszystkim wiedza, umiejętności, sposób rozumowania, argumentowania, analiza informacji oraz wykonanie określonego zadania.
-

V. FORMY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIA

Nauczyciel może stosować następujące formy oceniania:

1. kartkówki;
2. sprawdziany i testy;
3. odpowiedzi ustne;
4. zadania problemowe;
5. analiza przypadków i sytuacji zdrowotnych;
6. karty pracy;
7. prace indywidualne;
8. prace zespołowe;
9. projekty edukacyjne i prozdrowotne;
10. prezentacje;
11. przygotowanie i prowadzenie krótkich działań edukacyjnych;
12. analiza materiałów źródłowych;
13. analiza informacji medialnych i internetowych dotyczących zdrowia;
14. przygotowanie materiałów edukacyjnych, np. plakatu, infografiki, ulotki, kampanii społecznej;
15. zadania praktyczne;
16. aktywność na lekcji;
17. udział w dyskusjach i debatach;
18. udział w przedsięwzięciach i działaniach promujących zdrowie;
19. udział w konkursach związanych z tematyką zdrowotną;

20. zadania wykonywane z wykorzystaniem edukacyjnych platform internetowych.

VI. WAGI OCEN

Ustala się następujące wagi ocen:

1 – normalna

2 – ważna

3 – bardzo ważna

Formy oceniania i proponowane wagi:

Forma oceniania	Waga
Sprawdzian/test podsumowujący	3
Projekt edukacyjny/prozdrowotny	3
Szczególne osiągnięcia w konkursach	3
Zadanie praktyczne	3
Kartkówka	2
Odpowiedź ustna	2
Indywidualna analiza przypadku	2
Prezentacja indywidualna	2
Aktywność na lekcji	2
Praca zespołowa	1
Karta pracy	1
Prezentacja zespołowa	1
Zadanie domowe	1
Praca z materiałem źródłowym	1–2
Aktywność pozalekcyjna związana z edukacją zdrowotną	1–2

Ostateczne przypisanie wag do poszczególnych form może być dostosowane do zasad przyjętych w statucie szkoły i szkolnym systemie oceniania.

VII. KRYTERIA OCENIANIA

Przy ocenianiu osiągnięć ucznia nauczyciel bierze pod uwagę przede wszystkim:

1. poziom opanowania wiadomości i pojęć związanych z edukacją zdrowotną;
2. umiejętność wykorzystania wiedzy w praktyce;

3. umiejętność analizy sytuacji problemowych;
 4. umiejętność wyciągania wniosków;
 5. umiejętność podejmowania odpowiedzialnych decyzji dotyczących zdrowia;
 6. umiejętność rozpoznawania czynników sprzyjających zdrowiu i czynników ryzyka;
 7. umiejętność krytycznej oceny informacji dotyczących zdrowia;
 8. umiejętność korzystania z wiarygodnych źródeł;
 9. umiejętność argumentowania i uzasadniania własnego stanowiska;
 10. poprawność posługiwania się terminologią;
 11. umiejętność komunikacji i współpracy;
 12. samodzielność;
 13. zaangażowanie w wykonywanie zadań;
 14. kreatywność i odpowiedzialność za realizację powierzonych zadań;
 15. umiejętność zastosowania poznanych zasad w sytuacjach życia codziennego.
-

VIII. ZASADY OCENIANIA PRAC PISEMNYCH

Przyjmuje się następującą skalę procentową:

- **0–44% – niedostateczny**
- **45–49% – dopuszczający (-)**
- **50–54% – dopuszczający**
- **55–57% – dopuszczający (+)**
- **58–59% – dostateczny (-)**
- **60–65% – dostateczny**
- **66–69% – dostateczny (+)**
- **70–74% – dobry (-)**
- **75–79% – dobry**
- **80–84% – dobry (+)**
- **85–88% – bardzo dobry (-)**
- **89–93% – bardzo dobry**
- **94–97% – bardzo dobry (+)**
- **98–99% – celujący (-)**
- **100% – celujący**

Oceny klasyfikacyjne ustala nauczyciel na podstawie ocen cząstkowych, z uwzględnieniem ich hierarchii oraz specyfiki przedmiotu.

IX. WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY

OCENA CELUJĄCA

Uczeń:

- posiada wiedzę wykraczającą poza podstawowe wymagania programowe;
- samodzielnie wyszukuje, analizuje i weryfikuje informacje dotyczące zdrowia;
- potrafi krytycznie ocenić informacje pochodzące z Internetu i mediów;
- sprawnie wykorzystuje wiedzę w sytuacjach problemowych;
- samodzielnie formułuje wnioski;
- argumentuje swoje stanowisko w sposób logiczny i rzeczowy;
- aktywnie uczestniczy w projektach i działaniach prozdrowotnych;
- wykazuje dużą samodzielność i kreatywność;
- może reprezentować szkołę w konkursach i przedsięwzięciach związanych z tematyką zdrowotną;
- przygotowuje wartościowe materiały edukacyjne lub projekty;
- wykazuje szczególne zainteresowanie tematyką zdrowia.

OCENA BARDZO DOBRA

Uczeń:

- bardzo dobrze opanował wymagane wiadomości;
- prawidłowo posługuje się terminologią;
- potrafi samodzielnie analizować sytuacje dotyczące zdrowia;
- prawidłowo interpretuje informacje;
- potrafi wskazać czynniki ryzyka i czynniki chroniące;
- potrafi uzasadnić podejmowane decyzje;
- aktywnie uczestniczy w zajęciach;
- sprawnie współpracuje w grupie;
- samodzielnie wykonuje większość zadań;
- potrafi zastosować wiedzę w praktyce.

OCENA DOBRA

Uczeń:

- opanował większość wymaganych wiadomości;
- prawidłowo posługuje się podstawową terminologią;

- potrafi wykorzystać wiedzę w typowych sytuacjach;
- potrafi analizować proste problemy zdrowotne;
- formułuje poprawne wnioski;
- podejmuje aktywność podczas zajęć;
- współpracuje z innymi;
- wykonuje powierzone zadania w sposób prawidłowy.

OCENA DOSTATECZNA

Uczeń:

- opanował podstawowe wiadomości;
- zna najważniejsze pojęcia związane ze zdrowiem;
- rozpoznaje podstawowe zachowania prozdrowotne i ryzykowne;
- potrafi rozwiązać proste zadania;
- przy pomocy nauczyciela analizuje sytuacje problemowe;
- podejmuje próby uzasadniania swoich odpowiedzi;
- wykonuje podstawowe zadania;
- uczestniczy w zajęciach w zakresie umożliwiającym realizację podstawy programowej.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Uczeń:

- opanował niezbędne minimum wiadomości;
- zna podstawowe pojęcia;
- z pomocą nauczyciela rozpoznaje podstawowe zagrożenia dla zdrowia;
- potrafi wskazać podstawowe zasady zdrowego stylu życia;
- wykonuje proste zadania;
- korzysta z pomocy nauczyciela;
- podejmuje próby aktywnego uczestnictwa w zajęciach.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Uczeń:

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności koniecznych do kontynuowania nauki;
- nie zna podstawowych pojęć związanych z edukacją zdrowotną;
- nie potrafi, nawet z pomocą nauczyciela, rozwiązać podstawowych zadań;
- nie rozpoznaje podstawowych zasad dotyczących bezpieczeństwa i dbałości o zdrowie;
- nie podejmuje prób uzupełnienia braków;

- nie wykazuje postępów pomimo podejmowanych przez nauczyciela działań wspierających.
-

X. OCENIANIE PROJEKTÓW EDUKACYJNYCH

Projekt może być realizowany indywidualnie lub zespołowo.

Przy ocenianiu projektu nauczyciel bierze pod uwagę:

1. zgodność projektu z tematyką;
2. poprawność merytoryczną;
3. wykorzystanie wiarygodnych źródeł;
4. umiejętność selekcji informacji;
5. samodzielność;
6. kreatywność;
7. praktyczną wartość projektu;
8. sposób prezentacji;
9. umiejętność współpracy w grupie;
10. terminowość;
11. zaangażowanie poszczególnych członków zespołu.

Projekt może dotyczyć np.:

- zdrowego stylu życia;
- aktywności fizycznej;
- zdrowego odżywiania;
- profilaktyki chorób;
- zdrowia psychicznego;
- przeciwdziałania uzależnieniom;
- higieny cyfrowej;
- cyberprzemocy;
- bezpieczeństwa w Internecie;
- zdrowia środowiskowego;
- praw pacjenta;
- profilaktyki chorób cywilizacyjnych;
- zdrowia społecznego;

- budowania prawidłowych relacji.
-

XI. OCENIANIE PRACY W GRUPIE

Przy ocenie pracy zespołowej uwzględnia się:

1. zaangażowanie ucznia;
2. odpowiedzialność za powierzone zadanie;
3. współpracę z członkami zespołu;
4. komunikację;
5. terminowość;
6. wkład merytoryczny;
7. umiejętność rozwiązywania problemów.

Ocena pracy grupowej może być uzupełniona oceną indywidualnego wkładu ucznia.

XII. AKTYWNOŚĆ UCZNIA

Aktywność ucznia może być oceniana za:

- udział w dyskusji;
- udzielanie odpowiedzi;
- formułowanie pytań;
- prezentowanie własnych pomysłów;
- analizowanie problemów;
- pracę z materiałami źródłowymi;
- udział w ćwiczeniach;
- przygotowanie materiałów edukacyjnych;
- pomoc w realizacji działań prozdrowotnych;
- aktywne uczestnictwo w projektach.

Oceniana jest przede wszystkim **aktywność edukacyjna**, a nie samo zabieranie głosu.

XIII. ODPOWIEDZI USTNE

Przy ocenianiu odpowiedzi ustnej nauczyciel bierze pod uwagę:

1. znajomość wiadomości;
2. poprawność merytoryczną;
3. poprawność terminologiczną;
4. umiejętność logicznego wypowiedzania się;
5. samodzielność;
6. umiejętność argumentowania;
7. umiejętność zastosowania wiedzy w praktyce;
8. umiejętność wyciągania wniosków.

Uczeń ma prawo do informacji zwrotnej dotyczącej elementów odpowiedzi, które zostały wykonane prawidłowo oraz tych, które wymagają poprawy.

XIV. NIEPRZYGOTOWANIE DO ZAJĘĆ

1. Uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do zajęć na zasadach określonych w statucie szkoły lub innych szkolnych zasadach oceniania.
 2. Nieprzygotowanie należy zgłosić nauczycielowi przed rozpoczęciem zajęć lub w sposób ustalony przez nauczyciela.
 3. Nieprzygotowanie nie może być zgłoszone po rozpoczęciu sprawdzania przygotowania uczniów, chyba że nauczyciel postanowi inaczej.
 4. Nieprzygotowanie nie zwalnia ucznia z obowiązku uzupełnienia zaległości.
 5. W przypadku dłuższej usprawiedliwionej nieobecności nauczyciel ustala z uczniem indywidualny termin uzupełnienia zaległości.
-

XV. POPRAWA OCEN

1. Uczeń ma możliwość poprawy oceny zgodnie z zasadami określonymi w statucie szkoły.
2. Termin poprawy ustala nauczyciel w porozumieniu z uczniem.
3. Forma poprawy może być dostosowana do rodzaju ocenianej umiejętności.

4. W przypadku sprawdzianu lub testu poprawa może mieć formę:
 - ponownego testu;
 - odpowiedzi ustnej;
 - zadania problemowego;
 - pracy praktycznej.
 5. W przypadku projektu, prezentacji lub zadania praktycznego nauczyciel może określić sposób uzupełnienia lub poprawy pracy.
-

XVI. DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

1. Wymagania edukacyjne są dostosowywane do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz dokumentacją znajdującą się w szkole.
 2. Dostosowanie może dotyczyć w szczególności:
 - formy sprawdzania wiedzy;
 - czasu pracy;
 - sposobu formułowania poleceń;
 - zakresu materiału podlegającego sprawdzeniu;
 - sposobu prezentowania odpowiedzi;
 - organizacji pracy.
 3. Dostosowanie wymagań nie oznacza obniżenia celów kształcenia, lecz dostosowanie sposobu ich osiągnięcia i sprawdzania do możliwości ucznia.
-

XVII. ZASADY OCENIANIA INFORMACJI DOTYCZĄCYCH ZDROWIA

Ze względu na specyfikę edukacji zdrowotnej szczególne znaczenie ma umiejętność oceny wiarygodności informacji.

Uczeń powinien potrafić:

1. wskazać źródło informacji;
2. rozróżnić informację naukową od opinii;
3. rozpoznać reklamę i treści sponsorowane;
4. wskazać potencjalne oznaki dezinformacji;

5. porównać informacje pochodzące z różnych źródeł;
 6. korzystać z wiarygodnych źródeł informacji;
 7. uzasadnić, dlaczego dane źródło można uznać za wiarygodne.
-

XVIII. ZASADY BEZPIECZNEJ PRACY NA ZAJĘCIACH

1. Zajęcia powinny odbywać się w atmosferze bezpieczeństwa, szacunku i wzajemnego zaufania.
 2. Każdy uczeń ma prawo do wyrażania własnego zdania z poszanowaniem praw innych osób.
 3. Niedopuszczalne jest wyśmiewanie, stygmatyzowanie, obrażanie lub dyskryminowanie innych osób.
 4. W trakcie zajęć uczeń nie powinien być zmuszany do ujawniania informacji dotyczących jego życia prywatnego.
 5. W przypadku dyskusji dotyczących zagadnień wrażliwych nauczyciel zapewnia odpowiedni poziom bezpieczeństwa psychicznego uczniów.
 6. W sytuacjach wymagających specjalistycznej pomocy nauczyciel wskazuje uczniowi odpowiednie źródła wsparcia zgodnie z procedurami obowiązującymi w szkole.
-

XIX. SZCZEGÓLNE OSIĄGNIĘCIA

Za szczególne osiągnięcia uczeń może otrzymać ocenę zgodnie z zasadami przyjętymi w szkole za:

- udział i osiągnięcia w konkursach dotyczących zdrowia;
 - udział w olimpiadach;
 - przygotowanie kampanii prozdrowotnej;
 - udział w szkolnych działaniach profilaktycznych;
 - przygotowanie wartościowych materiałów edukacyjnych;
 - aktywne działania na rzecz promocji zdrowia w środowisku szkolnym i lokalnym.
-

XX. USTALANIE OCENY KLASYFIKACYJNEJ

1. Ocena śródroczna i roczna wynika z poziomu osiągnięć ucznia w zakresie wiadomości, umiejętności i kompetencji określonych w wymaganiach edukacyjnych.
 2. Przy ustalaniu oceny klasyfikacyjnej nauczyciel bierze pod uwagę wszystkie oceny cząstkowe, ich znaczenie, wagę oraz specyfikę poszczególnych form pracy.
 3. Średnia ważona jest narzędziem pomocniczym przy ustalaniu oceny klasyfikacyjnej i nie stanowi jedynego kryterium jej ustalenia.
 4. Przy ustalaniu oceny nauczyciel uwzględnia również:
 - postępy ucznia;
 - systematyczność;
 - samodzielność;
 - aktywność;
 - stopień opanowania wymaganych umiejętności;
 - indywidualne możliwości ucznia.
 5. Ocena celująca może zostać ustalona uczniowi, który osiągnął wymagania przewidziane dla oceny bardzo dobrej oraz wykazał się szczególnymi osiągnięciami, samodzielnością, kreatywnością lub szczególnym zaangażowaniem w edukację zdrowotną.
-

XXI. INFORMOWANIE UCZNIA I RODZICÓW

1. Uczeń jest na bieżąco informowany o swoich postępach.
 2. Rodzice/prawni opiekunowie otrzymują informacje o:
 - ocenach;
 - postępach;
 - trudnościach;
 - mocnych stronach ucznia;
 - sposobach dalszej pracy.
 3. Informacje mogą być przekazywane za pośrednictwem:
 - dziennika elektronicznego;
 - konsultacji;
 - zebrań z rodzicami;
 - indywidualnych rozmów;
 - innych form przyjętych w szkole.
-